

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК

(підпис)

Ганна ЛІХОНОСОВА

(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

« 29 » серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий аналіз (курсова робота)

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з **01.09.2025 року**

Харків – 2025 р.

Розробник: Татар М. С., к.е.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (602)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри 602 к.е.н., доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Валентина ГАТИЛО
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Представник здобувачів освіти:

Студентка

(підпис)

Тетяна МОСКАЛЕНКО
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Татар Марина Сергіївна.

Посада: доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування.

Науковий ступінь: кандидат економічних наук.

Вчене звання: доцент.

Перелік дисциплін, які викладає:

- фінанси;
- бухгалтерський облік;
- фінансовий аналіз;
- фінансовий аналіз (курсова робота).

Напрями наукових досліджень: визначення впливу наслідків різких коливань валютних курсів на конкурентоспроможність підприємств. Дослідження процесів формування кризових ситуацій і розробка механізмів їх попередження.

Контактна інформація: m.tatar@khai.edu, +380999401195.

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	3 семестр
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/кількість годин	4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 56 годин, самостійної роботи здобувачів – 64 години.
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль та семестровий контроль (іспит).
Пререквізити	Мікро- та макроекономіка, вступ до фаху, гроші та кредит, теорія фінансів, фінанси

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння студентами теоретико-методичними та практичними навичками здійснення аналізу фінансової діяльності підприємств різних форм власності та галузей економіки в сучасних ринкових умовах.

Завдання: формування у студентів знань з використання методики фінансового аналізу, спираючись на комплекс економіко-математичних і статистичних методів і прийомів, для виявлення резервів підвищення ефективності діяльності підприємства.

Компетентності, які набуваються:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12 Здатність працювати автономно.

ЗКІ3. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фінансового регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Очікувані результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Аналіз фінансового стану підприємства

Тема 1. Опис підприємства, його асортименту та основних показників діяльності.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.

- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

Тема 2. Аналіз майнового стану підприємства, оборотних і необоротних активів, власного й позикового капіталу.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.

- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

Тема 3. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.

- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

Тема 4. Аналіз ліквідності й платоспроможності підприємства.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.

- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

Змістовний модуль 2. Аналіз ефективності і інтенсивності діяльності підприємства. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємств

Тема 5. Аналіз фінансових результатів і рентабельності підприємства.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.

- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

Тема 6. Аналіз ділової активності підприємства.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.
- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

Тема 7. Аналіз дебіторської й кредиторської заборгованості підприємства.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.
- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

Тема 8. Аналіз кредитоспроможності підприємства. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємств.

- *Теми практичних занять:* Вибір підприємства та аналіз видів діяльності підприємства.
- *Самостійна робота здобувача освіти:* написання та оформлення даного пункту курсової роботи.

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма навчання
1	Виконання розділів курсової роботи	44
	Разом	44

6. Графік виконання курсової роботи

Тиждень семестру	Назва етапу роботи
1-2	Отримання завдання. Підбор підприємства та вивчення літератури
3-8	Виконання завдання першого модулю
9-14	Виконання завдання другого модулю
15	Оформлення пояснювальної записки, підготовка презентації та подання курсової роботи на перевірку
16	Захист курсової роботи

7. Індивідуальні завдання для курсової роботи

Виконання курсової роботи студентами (у кожного студента своє підприємство для аналізу).

Структура курсової роботи:

Зміст. Відбиває назви розділів (параграфів і т.п.) курсової роботи.

Вступ. Вступ розкриває сутність, актуальність, стан поставленого завдання і його значення. У вступі також вказують мету й завдання дослідження.

Основна частина. Розкриває сутність дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам курсової роботи.

Висновки. У висновках указують результати, отримані при проведенні фінансового аналізу, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

Перелік посилань. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлення відбувається в такому порядку:

- нормативно-правові акти;
- використана література (у т.ч. періодична);
- література на іноземних мовах;
- Інтернет джерела з обов'язковою позначкою, яка інформація міститься на цьому сайті (порталі).

Додатки. В додатки можуть входити таблиці (зокрема, форми фінансової звітності аналізованого підприємства), ілюстрації, схеми, діаграми тощо. Оформлення виконують у такий спосіб: після списку літератури оформляють окрему сторінку з написом по центру: «ДОДАТКИ», номер якої є останнім. Нумерацію додатків виконують шляхом використання заголовних букв алфавіту (А, Б, В...).

Вимоги до оформлення. Курсову роботу оформляють згідно з «Методичними вказівками та вимогами до оформлення рефератів, РГР, курсових, дипломних, магістерських робіт», розроблених і затверджених у навчальному закладі і на кафедрі.

8. Методи навчання

Методи навчання, що використовуються для вивчення дисципліни, що вивчається:

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція, бесіда, ілюстрації, демонстрації, вправи);
2. Методи стимулювання і мотивації учіння (метод навчальних дискусій, метод створення ситуацій апперцепції (що спираються на оптимальний раніше життєвий досвід) та ін.);
3. Методи контролю і самоконтролю в навчанні (методи опитування);
4. Дискусійне обговорення проблемних питань.

9. Методи контролю

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань з дисципліни «Фінансовий аналіз» здійснюється викладачем шляхом перевірки якості виконання завдань курсової роботи під час семестру. Остаточне оцінювання залежить від своєчасності й якості виконання розділів курсової роботи й здійснюється під час захисту курсової роботи комісією, склад якої затверджується на кафедрі.

9. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

9.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Сумарна кількість балів	
Змістовний модуль 1		
Виконання курсової роботи за планом	0.....40	
Змістовний модуль 2		
Виконання курсової роботи за планом	0.....40	
Захист курсової роботи	0.....20	
Усього за семестр		0...100

9.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань та вмінь для одержання позитивної оцінки:

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз», є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені силабусом навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

9.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Розподіл балів що отримують студенти за виконання курсової роботи

Елементи оцінки	Критерії	Кількість балів
1.Змістовні аспекти курсової роботи		
1.1. Рівень розробки запропонованих рішень за пунктами плану курсової роботи, відповідність логічної побудови курсової роботи поставленим завданням	Низький - 0 балів Середній - 10 балів Високий - 20 балів	0-20
1.2.Ступінь самостійності проведення дослідження	Низький - 0 балів Середній - 10 балів Високий - 20 балів	0-20
1.3.Розвиненість мови викладу курсової роботи	Низький- 0 балів Середній- 5 балів Високий - 10 балів	0-10
Разом за розділом 1		0.....50
2. Організаційні аспекти роботи		
2.1. Своєчасність виконання курсової роботи	Невчасно - 0 балів Вчасно - 5 балів	0-10
2.2. Відповідність встановленим вимогам до	Ні - 0 балів	0-10

оформлення курсової роботи	Частково - 5 балів Так - 10 балів	
2.3.Наявність та якість підготовки додатків до курсової роботи по підприємству.	Низький – 0 балів Середній - 5 балів Високий - 10 балів	0-10
Разом за розділом 2.		0.....30
3. Якість захисту курсової роботи		
3.1.Уміння стисло, послідовно, чітко викласти сутність і результати курсової роботи, якісно підготувати презентацію в Power Point та аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	Ні - 0 балів Частково - 10 балів Так - 15 балів	0-15
3.2. Загальний рівень підготовки студента	Низький – 0 балів Високий - 5 балів	0-5
Разом за розділом 3		0.....20
Робота в цілому		100 балів

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

10. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також: самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу; посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етики в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

11. Методичне забезпечення

1. Татар М.С. Аналіз і оцінювання фінансового стану суб'єктів підприємницької діяльності [Текст]: навч. посіб. до виконання курсової роботи / М. С. Татар. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2015. – 56 с.

2. Фінансовий аналіз [Текст]: Практикум / Т.В. Літвіна, Л.Г. Рева. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2012. – 100 с.

3. Калініна О.М. Управління капіталом в фінансовій діяльності суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 57 с.

4. Калініна О.М., Кракос Ю.Б. Управління активами промислового підприємства: оборотні активи. Ч.2 Навчальний посібник. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т "Харк. авіац. ін-т", 2013. – 52 с.

Навчально-методичний комплекс дисципліни можна знайти на сайті Науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» за посиланням http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Finansov_Analiz_3kurs.pdf, а також в системі дистанційного навчання Ментор за посиланням <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=5139>.

Курсова робота за посиланням <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=5141>

12. Рекомендована література

Базова

1. Берест М. М. Фінансовий аналіз [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. М. Берест ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,33 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. - 163 с.

2. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Н. І. Власюк. – Львів: Вид-во ЛКА, 2016 – 312 с.

3. Сокольська Р. Б. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Частина І. Аналіз фінансової звітності / Р. Б. Сокольська, В. Д. Зелікман, Т. В. Акімова. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. – 92 с.

4. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.

5. Фінансовий аналіз: навч. посібник / За заг. Ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

6. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.

7. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.

Допоміжна

1. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: підручник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. - Львів: Видавництво Львівської політехніки. - 2019.- 320 с.

2. Лобова О. М. Сучасна практика оцінки фінансового стану підприємств України із використанням національних моделей / О. М. Лобова, Д. С. Ломоносов // Економіка та держава. - 2020. - № 3. - С. 94–99.

3. Ромашова Я. В. Криза на різних стадіях життєвого циклу підприємства: причини та напрями реагування / Ромашова Я. В. // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 4. – С. 45 – 49.

4. Чайка Т. Ю. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності / Т. Ю. Чайка, Ю. С. Є. Лошакова, Я.С.Водоріз // Економіка та суспільство. - 2018. - Вип. 15. - С. 900-908.

5. Хринюк О.С. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства / О. С. Хринюк, В. А. Бова // Ефективна економіка. — 2018. — № 2.- С.12-15.

6. Чемчикаленко Р.А. Удосконалення системи діагностики платоспроможності підприємства / В. Г. Яременко, О. О. Павленко // Економіка та суспільство. - 2018. - № 15. - С. 780 – 784.

7. Ярошевська О. В., Красноступ В. М. Теорія фінансового аналізу стану підприємств України. Вісник економічної науки України. 2024. № 1 (46). С. 139-144. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).139-144](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).139-144)

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua>

2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/>